

mod erstatning. Men det ligger da helt derude, hvor socialismen østpå befandt sig for mange år siden.

Jeg vil give forslagsstillerne ret i, at de store 2 MW-møller på tre-fire gange Rundetårns højde er et problem. De burde naturligvis forbydes på land, men vil Enhedslisten være med til at forbyde dem? Det er jeg spændt på at høre.

Landskabsværdierne og naboerne til vindmøller har lidt ubodelig skade ved den kritiske planlægning, der har fundet sted i amter og kommuner. Jeg kan her referere til en stak henvendelser, jeg har fået tilsendt gennem de sidste år: Det er ingen hemmelighed, at det i mange tilfælde er af rent fiskale grunde, der er blevet givet dispensation på stribe fra offentlige myndigheders side.

Jeg vil i øvrigt til slut gerne spørge Enhedslisten, om man vil tale vindmøllenaboernes sag, når vi nu skal behandle forslaget i udvalget. Jeg kan i hvert fald love, at det vil Dansk Folkeparti gøre, og det kan vel ikke komme som nogen overraskelse for nogen her i salen.

Ebbe Kalnæs (CD):

Man kunne næsten fristes til efterhånden at kalde denne diskussion en vejr-mølle-diskussion.

Jeg må sige, at Enhedslistens forslag kan vi ikke støtte, for det har ikke noget med virkeligheden at gøre. Det, der jo er betegnende for vindmølleeventyret i Danmark – det skal jeg medgive med det samme – er, at der var nogle ihærdige mennesker, der troede på den sag, luskede rundt ude i krattet og blev ved, selv om folk grinede. Vi var mange, der grinede, men det gør vi ikke længere, for vindmøller er en stor del af fremtiden for energipolitikken ikke bare i Danmark, men mange andre steder.

Og hvad er det så for en udvikling, vi er på vej ind i? Det er rigtigt, at vi har haft en udvikling, hvor vi har ladet folk med masser af entusiasme arbejde med det her. Nogle har haft det hårdt, nogle har bestemt ikke tjent penge, og nogle har tabt mange undervejs. Men pludselig begyndte der et eventyr, fordi vi, der måske grinede engang, holdt op med at grine. Nu kunne vi nemlig godt se, at det ikke længere hjalp at grine, for nu var man på vej til at lave vindmøller, som var kraftværker, og som rent faktisk kunne opfylde nogle meget store målsætninger. Det, vi taler om i dag, er store møller, som rent miljømæssigt på i hvert fald nogle områder, både ved deres udformning, placering, beskedne støjgener og på andre måder,

faktisk er betydelig venligere end de gamle, der stod og bankede løs og larmede, men som ikke producerede særlig meget.

Hvad er det så for en udvikling, vi har været igennem? Jo, vi har været igennem en udvikling, som gav mange enkeltmandsejede møller, vi har været igennem en udvikling, hvor vi ikke var særlig dygtige til at styre planlægningen, og vi har været igennem en udvikling, som vi nu skal til at rydde op i. Det er derfor, der er lavet overgangsordninger med tilbud om at gange effekten med tre og særlige ordninger om, at man kan få sine 12.000 fulde timer med det store tilskud. De ordninger er blevet lavet, fordi vi rent faktisk ønsker den oprydning, og jeg er enig med ministeren og andre, der har sagt det, i, at en af de vigtigste ting er, at vi får klaret oprydningen, og at planlægningen bliver bedre. Vi vil måske være i stand til at halvere antallet af vindmøller her i landet og forøge effekten tre gange eller mere i den kommende udvikling.

Der er nu lavet nogle ændringer, når det gælder betalingen, som gør, at vindmølleområdet ikke er helt så attraktivt længere. Men vi har også fået nogle møller, som er langt mere effektive og langt større, så den udvikling, vi vil se, vil være, at der bliver færre enkeltmandsejede, og at der også bliver færre lav i den gamle forstand. Den tid er forbi.

Vi vil formentlig se, at danske elværker slår sig sammen med andre og laver selskaber, som man kan købe sig ind i på forskellig vis, og som også bliver børsnoteret og andre ting. Vi vil se, at effekten stiger meget stærkt, og vi kommer til at se et udvidet fælles samarbejde med elværkerne. Det vil nemlig være elværkernes fremtid, som står på spil, fordi de danske kulfyrede værker ikke er meget værd i den fremtid, vi går ind i. Vi vil se, at Danmark inden for hele energiteknologisektoren direkte og indirekte stadig vil have 40.000 ansatte eller noget lignende, som tilfældet er i dag.

Vi vil, når vi er kommet nogle år frem, se en eksport på det her område, som er større end dansk landbrug.

Vi vil se et Europa, som inden for en kortere tid vedtager, at en stor andel af den samlede energi skal laves med vind. Det vil være et potentiale for Danmark, som er helt fantastisk. Så med den udvikling, der vil komme nu, er vi forbi de små lav.

Det er ineffektivt, det fortrænger ikke CO₂ i nogen væsentlig grad. Vi skal forøge effekten ganske meget. Vi skal være omhyggelige med